

והוא יושב פתח האהל כחום היום

דרכו של רבי משה לייב מסאסוב

קור מקפיא שרר באותה עת בעיר סאסוב. סופת חורף עזה נשבה בחוצות העיר והתושבים הסתגרו בבתיהם החמים, כשהם מותירים את הרחובות שוממים. באותה עת, ישב רבי משה לייב מסאסוב בביתו כשהוא שקוע בשרעפיו. לפתע התעשת מעיונו והביט מבעד לחלון, כאילו מאן דהו אמור להגיע. לאחר זמן קצר נראתה דמות יהודי בעל גוף חסון, כשהוא מכורבל במעיל פרוה הפוסע בצעדים נמרצים. היה זה ישראל מתושבי הכפר הסמוך, שלא זכה להתחנך בנעוריו בסביבה יהודית כשרה וגדל ככפרי מגושם הרחוק משמירת תורה ומצוות. כשראהו רבי משה לייב מבעד לחלון, יצא במהירות מביתו וקרא לעברו: יהודי יקר, עצור! ישראל נעצר תמה מי הוא זה שקורא לו באמצע ליל חורפי שכזה, וכשגילה כי הקורא אינו אלא הצדיק המפורסם רבי משה לייב תמה שבעתיים. מדוע מסכן אתה את נפשך ביום כה סגרירי? פנה אליו רבי משה לייב בנימה אבהית ורכה, סור נא אל ביתי התחמם קמעא ליד התנור המוסק והחיה את נפשך בשתיה חמה. ישראל עמד נבוך וניכר היה שהוא מבקש להמשיך בדרכו, אלא שהצדיק האיץ בו לעשות כדבריו ולהכנס אל ביתו.

מיד עם הכנסו לבית רבי משה לייב חש ישראל בגל חמימות המתפשט בכל עצמותיו. רבי משה לייב הושיבו על כסא סמוך לתנור החם, הסיר מעליו את המעיל הכבד ובעודו נתון במחשבות מדוע הזמינו הצדיק אל ביתו כבר עמד הצדיק לידו כשבידו כוס חמין ומיני מזונות, ולאחר שנח קמעא, הזמינו הצדיק לסעודה דשנה עם יין שרף. ישראל ניסה להסביר כי ממש לפני זמן קצר יצא מביתו שבכפר הסמוך כשפניו מועדות לברוד הקרובה אך רבי משה לייב הבליע חיוך מסתורי והמשיך להרעיף עליו את רגשי אהבתו והאריך את ישיבתו עמו בסעודה. ישראל אכל ושתה כל צרכו, עד שעייפות נפלה עליו והוא נשכב לנוח מעט בסמוך לתנור. שנתו התארכה, וכשפקח את עיניו חשב תחילה כי הוא הוזה בהקיץ. מה לך נבהל? אמר לו הצדיק, שמע לעצתי: מדוע לך ללכת לבדך בשעת ליל כה מאוחרת, המשך לישון בביתי ובבוקר תשכים לדרכך ותלך לבטח. מחוסר בררה הסכים ישראל להצעה ונותר ללינת לילה. הכין לו רבי משה לייב מיטה חמה בסמוך לתנור החורף המוסק היטב.

ישראל עלה על יצועו אולם השינה נדדה ממנו והלאה ומחוסר מעש עקב ישראל אחר מעשיו של הצדיק רבי משה לייב. ליבו הלך שבי אחר נעימת קולו של הצדיק שישב והגה בתורה הקדושה, והוא חש כיצד קולו הערב של הרבי חוזר אל קרביו ומנקה את כל הרפש והחומריות שקנו שם שבתה. כך עברה שעה ארוכה, עד שהגיעה שעת חצות. הצדיק חלץ את נעליו, התיישב ארצה

והוא יושב פתח האהל כחום היום

דרכו של רבי משה לייב מסאסוב

ובקול נוגה החל לקונן על חורבן בית המקדש, כשקולו חוזר כליות ולב. רק לאחר שעה ארוכה, נפלו חבלי שינה על עיניו של האורח, אך עד אז, כבר היה הכר שלמראשותיו ספוג ומלוחלח בדמעות לזהטות של תשובה אשר נשרו מעיניו. ישראל נרדם מתוך הרהורי תשובה, תופעה שמיום עמדו על דעתו לא הכיר.

מאז הגיע האורח אל ביתו של רבי משה לייב, בטוחים היו בני הבית כי האורח הלז, אינו אלא אחד מהצדיקים הנסתרים, אשר כלפי חוץ נראים כאיכרים פשוטים, אולם למעשה, אין הם אלא צדיקים נשגבים. משום כך לא הרהיבו בנפשם להתערב במעשיו של הצדיק, ואף כשראו את טרחתו הרבה סביב האורח, נמנעו מליטול חלק בעניין, שמא יפגעו חלילה בצדיק המסתורי.

הבוקר אור וישראל נפרד לשלום מהרבי, לאחר תפילת שחרית שנמשכה שעה ארוכה וסעודת שחרית שהוגשה לפניו. או אז ההינו כמה מבני הבית להתעניין אודות זהותו של הצדיק הנסתר,

וכששמע זאת רבי משה לייב חייך בפיקחות ואמר: האורח לא היה מהצדיקים הנסתרים.

יהודי פשוט הוא, שלצערנו לא התחנך כראוי ולאחרונה התחבר לכנופיה של ליסטים נכריים בעיר ברוד.

אתמול יצא הלה מהכפר הסמוך לעבר העיר ברוד, במטרה להצטרף אל השודדים לבצוע שוד גדול, אולם אני עיכבתיו כאן כדי להחזיר בליבו ניצוץ של תשובה. בחסדי שמים, עלה הדבר בידי והוא החליט בליבו להתנתק לצמיתות מחבר השודדים ולשוב לדרך הישר כבעל תשובה גמור, סיים רבי משה לייב באוזניהם המשתאות של בני הבית, ובטוחני שלא ישוב לעולם למעשים מעין אלו.

מדי שנה, בשבת קודש פרשת וירא נהג רבי ישראל בר גילרנטר תלמידו של רבי נפתלי מרופשיץ ומחבר הספר רביד הזהב לספר את הסיפור הנפלא הלזה, והיה מסמיך לכך את דברי רש"י בפרשתנו "וירא אליו ד' באלוני ממרא והוא יושב פתח האהל כחום היום" ומפרש רש"י פתח האוהל לראות אם יש עובר ושב, ויכניסם בביתו. וכך פירש את הדברים: דרכו של רבי משה לייב מסאסוב היתה המשך של אברהם אבינו אף הוא היה יושב בפתח האוהל, כדי לראות אם יש מישהו שעובר ושב ליד ביתו בדרכו לעבור עבירה חלילה, אז היה מעורר בקרבו רגשי תשובה וחרטה וכיצד היה עושה זאת? על ידי שהכניסם לביתו והיה מארחם בביתו, מאכיל אותם ומשקה אותם ואף מציע להם מקום לינה, וכך היה מחדיר בהם רגשי התעוררות לשוב לאבינו שבשמים עד שחזרו למוטב.